

Ali evropski mladini lahko očitamo državljansko neaktivnost?

Delovanje in vloga mladih v Evropski uniji

Naloga pri predmetu evropske študije

Alja Pušič, 4. c

27. 1. 2022

KAZALO VSEBINE

POVZETEK	2
UVOD - osnove	3
RAZVOJ MLADINSKE POLITIKE	5
POUDARKI PODROČJA MLADIH V EVROPSKI UNIJI	6
Cilji	6
Evropsko leto mladih	7
AKTIVNOST MLADIH V EVROPSKI UNIJI	8
Evropski cilji mladih	8
Evropski mladinski parlament	9
Mladi na volitvah	10
MLADINSKA GIBANJA	11
Evropski mladinski forum	11
Svetovna skavtska organizacija	12
Evropska solidarnostna mreža	12
Petki za prihodnost	13
Globalna podnebna stavka	13
AKTIVNO DRŽAVLJANSTVO NA RAVNI NAŠE ŠOLE	14
Evrošola	14
Intervju s člani Evrošole	16
MOJE MNENJE	18
ZAKLJUČEK	19
VIRI	20

POVZETEK

Raziskala sem možnosti, ki jih Evropska unija ponuja mladim državljanom in kako so te možnosti s strani mladih izkoriščene. Po osnovah o Evropski uniji sem najprej zapisala pravno podlago za področje mladine oziroma razvoj mladinske politike. Nato sem povzela cilje na tem področju - na državni in na evropski ravni - ter kakšen poudarek daje Evropa mladim. Sledijo cilji v drugo smer - cilji mladih - in njihova aktivnost - Evropski mladinski parlament, udeležba na volitvah. Tesno povezana s tem so glavna mladinska gibanja. Odločila sem se, da vključim še nekaj bolj pristnega, zato sem pisala o najrazličnejšem znotraj naše šole, kar je povezano v aktivnostjo mladih in Evropsko unijo.

UVOD - osnove

Kaj je Evropska unija (kratica: EU)?

Evropska unija je gospodarsko in politično partnerstvo med demokratičnimi evropskimi državami, ki si skupaj prizadevajo za mir in blaginjo.

Prvi zametki Evropske unije so se začeli kazati takoj po koncu druge svetovne vojne, ko so si evropske države, ki so se bile pripravljene združevati, zastavile dva glavna cilja - gospodarsko obnoviti od vojne razdejano Evropo in postopno ustvariti enotno območje miru, razvoja, blaginje in demokracije.

Na začetku je bilo povezanih zgolj šest držav. Danes ima Evropska unija 27 držav članic in pol milijarde prebivalcev.

Njena osnovna cilja, ki si ju prizadeva izpolnjevati, sta: razvijati demokracijo in imeti razvito gospodarstvo.

Evropska unija ureditveno temelji na ustanovah oziroma tako imenovanih institucijah - glavne so:

→ Evropski parlament: predsednica Roberta Metsola, izvolili so jo poslanci Evropskega parlamenta za obdobje dveh let in pol.

“Naloge:

- zagotavlja pravilno vodenje parlamentarnih postopkov
- nadzoruje različne dejavnosti Evropskega parlamenta in njegovih odborov
- predstavlja Evropski parlament v pravnih zadevah in mednarodnih odnosih
- da končno soglasje proračunu EU” (Zavod Republike Slovenije za šolstvo, januar 2020)

→ Evropski svet: predsednik Charles Michel, imenovali so ga nacionalni voditelji, to pomeni voditelji držav in vlad držav članic Evropske unije, za obdobje dveh let in pol.

“Naloge:

- vodi delo Evropskega sveta, ki v sodelovanju s Komisijo določa splošne politične usmeritve in prednostne naloge EU
- prizadeva si za krepitev povezanosti in soglasja v Evropskem svetu
- predstavlja Evropsko unijo v zadevah, ki se nanašajo na zunanjo in varnostno politiko” (Zavod Republike Slovenije za šolstvo, januar 2020)

→ Evropska komisija: predsednica Ursula von der Leyen, ki so je Evropski parlament potrdil po izboru nacionalnih voditeljev oz. voditeljev držav in vlad držav članic Evropske unije za obdobje nekoliko krajše od petih let (december 2019–oktober 2024).

“Naloge:

- določa politične smernice Komisije
- sklicuje in vodi seje kolegija evropskih komisarjev
- vodi delo Komisije pri izvajanju politik EU
- sodeluje na srečanjih skupine držav G7
- sodeluje pri glavnih razpravah poslancev v Evropskem parlamentu ter vlad držav EU v Svetu Evropske unije” (Zavod Republike Slovenije za šolstvo, januar 2020)

→ Svet Evropske unije: brez stalnega predsednika, delo Sveta vodi država, ki predseduje Svetu Evropske unije, predsedstvo se menja na vsake pol leta - seje Sveta vodi ustrezni minister iz države, ki takrat predseduje Svetu Evropske unije; razpravljanje o zakonodaji Evropske unije.

→ Sodišče Evropske unije

→ Evropska centralna banka

→ Računsko sodišče

Glavni simboli Evropske unije so zastava (12 peterokrakih zlatorumenih zvezd na modri podlagi), himna (Oda radosti, zadnje dejanje Beethovnov 9. simfonije), dan Evrope (9. maj - leta 1950 na ta dan je francoski zunanji minister Robert Schuman predstavil Schumanovo deklaracijo, ki velja za temeljni kamen evropskega združevanja), valuta (evro) in slogan (“Združeni v različnosti”).

(Zavod Republike Slovenije za šolstvo, januar 2020)

RAZVOJ MLADINSKE POLITIKE

Pravna podlaga področja mladine v Evropski uniji

Šesti člen Pogodbe o delovanju Evropske unije (PES) določa, da področje mladine spada med področja, kjer lahko EU države članice in izvajanje ukrepov (za podporo, dopolnitev, usklajevanje ...) zgoj spodbuja.

Pogodba o Evropski uniji - Maastrichtska pogodba - je to področje (mladine) uvrstila med politike, nad katerimi ima tudi sama EU pristojnost; skladno z načelom subsidiarnosti.

“Predvsem gre za načelo, v skladu s katerim EU (razen če gre za področja, na katerih ima izključno pristojnost) lahko ukrepa samo, če je ta ukrep učinkovitejši od ukrepa na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni.” (EUR-Lex, 2022)

Vse to pomeni, da je na ravni EU za razvoj mladinske politike ključno sodelovanje med evropskimi institucijami in državami članicami.

EU je izoblikovala specializirano strategijo za mlade, ki temelji na treh dokumentih: bela knjiga Evropske komisije Nova spodbuda za evropsko mladino (nastala 2001), Evropski mladinski pakt (sprejet 2005) in Resolucija o prenovljenem okviru za evropsko sodelovanje na področju mladine 2010–2018 (nastala 2009).

Glavni cilj je izboljšati izobraževanje, usposabljanje, mobilnost, poklicno vključevanje in socialno vključenost mladih Evropejcev, hkrati pa olajšati usklajevanje družinskega in poklicnega življenja. Komisija si prav tako prizadeva doseči doslednost pobud na teh različnih področjih in želi, da se države članice posvetujejo z mladimi v zvezi z razvojem. Določili so vsa merila izobraževanja, zaposlovanja in nasploh vključenosti mladih v prostor Evropske unije.

Glavni določili prenovljenih dogovorov mladinske politike EU sta bili: ustvariti več priložnosti in enake možnosti za vse mlade pri izobraževanju in na trgu dela ter spodbujati aktivno državljanstvo, socialno vključenost in solidarnost med vsemi mladimi. Prioritetna področja za mlade so se prav tako razširila.

“Opredeljenih je bilo osem prioriternih področij: (1) izobraževanje in usposabljanje, (2) zaposlovanje in podjetništvo, (3) zdravje in dobro počutje, (4) participacija, (5) prostovoljne dejavnosti, (6) socialna vključenost, (7) mladi in svet ter (8) ustvarjalnost in kultura.” (Movit, 2015)

POUDARKI PODROČJA MLADIH V EVROPSKI UNIJI

Cilji

Sodelovanje na ravni EU se bo osredotočalo na:

- nov dialog Evropske unije z mladimi, kar pomeni možnost doprinosa mladih iz različnih okolij k odločitvam o politikah EU;
- vstopne točke za mlade, recimo digitalna enota evropskega mladinskega portala, preko katerih lahko sodelujejo z Evropsko unijo;
- večanju udeležbe mladih v demokratičnem življenju, najbolj spodbujanje udeležbe na evropskih in drugih volitvah, tudi dostopu do kakovostnih informacij;
- podpiranje »učenja udeležbe« in povečanje zanimanja za participativne ukrepe po vsej Evropi in širše prek programa Erasmus+.

Evropska unija spodbuja države članice, da se osredotočijo na:

- spodbujanje dialoga na vseh ravneh odločanja in nagovarjanje mladih iz različnih okolij;
- družbeno in državljansko angažiranost mladih, udeležbo v mladinskih organizacijah ali spletni aktivizem;
- pomoč pri pripravi mladih za sodelovanje prek mladinskega dela, v mladinskih parlamentih, pripravi ukrepov, v državljanski vzgoji in medijski pismenosti.

(Movit, 2015)

Evropsko leto mladih

Tudi to priča o zainteresiranosti in trudu za mlade s strani vrha Evropske unije. Evropska unija se je odločila to leto razglasiti za evropsko leto mladih. V načrtu je več dogodkov, konferenc ter raznih informativnih in promocijskih kampanj. Dogovor sta dosegla Svet Evropske unije in Evropski parlament. Pomen leta mladih je dati poudarek tej starostni skupini, ki ji je pandemija covid-19 povzročala veliko stisk, tako zaradi zaprtja šol, izoliranosti od družine in prijateljev, opustitve hobijev kot duševnega zdravja. Tako mladim EU želi izkazati čast. Z letom 2022 želi Evropska unija doseči večjo upoštevanje in vključenost mladih v oblikovanje politik EU. Cilj evropskega leta mladih bo tudi vključiti mlade v ključne posvetovalne procese, recimo Konferenca o prihodnosti Evrope. Zagotovljena so dodatna sredstva za podporo mladinskim organizacijam in izmenjavam ter projektom ERASMUS+. (Evropski parlament, 2021)

AKTIVNOST MLADIH V EVROPSKI UNIJI

Evropski cilji mladih

Mladi v različnih organizacijah, ki so aktivne na področju Evropske unije, so se na možnosti, ki so jim bile ponujene, odzvali in si tudi sami zastavili cilje.

1. Povezati EU z mladimi
2. Enakost vseh spolov
3. Vključujoče družbe
4. Informacije in konstruktivni dialog
5. Mentalno zdravje in dobro počutje
6. Korak naprej za podeželsko mladino
7. Kakovostna zaposlitev za vse
8. Kakovostno učenje
9. Prostor in participacija za vse
10. Trajnostna zelena evropa
11. Mladinske organizacije in evropski programi

(Movit, 2015)

Evropski mladinski parlament

Na nacionalni ravni imamo Evropski mladinski parlament Slovenije - neprofitno in neodvisno društvo s statusom organizacije v javnem interesu na področju izobraževanja. Mladim v Evropski uniji ponuja in omogoča debato ter razmišljanje o aktualnih evropskih vprašanjih. Člani so prostovoljci. Izobraževalni pristop našega parlamenta je neformalen, medvrstniški in izobraževalen. Cilj takšnega pristopa je opolnomočiti mlade ljudi, da postanejo bolj odprti, strpni in aktivni kot državljani in člani Evropske unije. V predstavitvi so zapisali, da je njihovo poslanstvo spodbujati medkulturno razumevanje, podpirati politično udejstvovanje in opremiti njihove udeležence z orodji, s katerimi bodo lahko skupaj dosegali pozitivne spremembe, kot je recimo skupinsko delo, poznavanje angleškega jezika in sposobnosti javnega nastopanja, retorike ter sposobnost vodenja. Objavljeni so tudi številski podatki o Evropskem mladinskem parlamentu Slovenije. Vsako leto je v njem 300 udeležencev. V Sloveniji parlament obstaja že deveto leto - ustanovljen je bil leta 2013. Največji dogodek, ki ga naš parlament organizira je nacionalna seja, kjer udeleženci dobijo ponudbe za udeležbo na vseevropskih dogodkih v več državah Evropske unije. Seje so lahko tudi zgolj regionalne, te se odvijajo po celotni v Sloveniji, kot tudi enodnevni dogodki. Pripravljeni so usposabljanje tudi prostovoljce na akademskih, organizacijskih in komunikacijskih področjih.

Poleti 2021 je Evropski mladinski parlament Slovenije organizirala 96. mednarodno sejo v Ljubljani - potekala je tudi na spletu, zaradi situacije z epidemijo. Ta seja velja za enega izmed največjih in najbolj prepoznavnih dogodkov celotne mreže Evropskega mladinskega parlamenta.

Za redno delovanje Evropskega mladinskega parlamenta Slovenija skrbi upravni odbor, ki ga podpira nadzorni odbor s pomočjo in nadzorom. Oba odbora sta izvoljena z enoletnim mandatom na zboru članov društva, ki se odvija dvakrat na leto.

Sicer v Evropskem mladinskem parlamentu sodeluje 40 držav, v katerih je skupno v Evropi 30000 udeležencev.

(Evropski mladinski parlament Slovenija, 2020)

Mladi na volitvah

Velike večine mladih politika ne interesira, kar se odraža tudi v slabi obiskanosti volišč. Svojevrsten fenomen je bil referendum o spremembi zakona za pitno vodo, kjer so mladi stopili skupaj in aktivirali vrstnike, kar jim je bilo bliže in so vzeli kot bolj odločilno. Glede na trenutno politično stanje v državi in vse šibkosti, ki jih je pandemija izpostavila menim (in upam), da se bo to leto na volitvah višja udeležba mladih ponovila.

Zanimanje za politiko med mladimi je zelo nizko. Revija Mladina je leta 2020 naredilo anketo z vprašanjem: "Kako te zanima politika?" Rezultati so sledeči: politika zelo zanima zgolj 6,7 % mladih, zanima 23,5 %, niti/niti je odgovorilo 25,9 %, za politiko se ne zanima 18 % anketiranih in 24,2 se sploh ne zanima.

MLADINSKA GIBANJA

Evropska unija mladino definira kot ljudi, ki so stari od 15 do 29 let. Torej pod mladinska gibanja spadajo vsa gibanja, ki so posledica pobud mladostnikov državljanov članic Evropske unije oziroma organizacije, ki jih vodijo mladi ali mladino nagovarjajo.

Mladinske organizacije v Evropski uniji so nevladne in neprofitne. V njih so povezani mladi, ki sami vodijo in izvajajo dejavnosti ter projekte. Temeljijo tako na načelu združevanja različnih ljudi kot tudi prispevanju in dobrem delu.

Primeri takšnih mladinskih organizacij in gibanj: (Evropski mladinski portal, 2020)

Evropski mladinski forum

Mreža vseh nacionalnih mladinskih nevladnih organizacij; spodbuja k aktivnejšemu udeleževanju v družbenem dogajanju, krepitevi zmogljivosti mladinskih organizacij ter povečanju avtonomnosti mladih. Del njega je več kot 100 nacionalnih mladinskih svetov in mednarodnih nevladnih organizacij, s tem pa več 10 milijonov mladih iz vse Evrope. Glavni cilj foruma je zastopanje skupnih interesov mladih v članicah Evropske unije.

Med organizacijami, ki so ustanovile Evropski mladinski forum (YFJ - Youth Forum Jeunesse) je bil tudi Mladinski svet Slovenije leta 1996. V forumu naša organizacija še zmeraj redno sodeluje pri aktivnostih. Slovenec Tine Radinja, kandidat Mladinskega sveta Slovenije, je bil leta 2008 izvoljen za predsednika Evropskega mladinskega foruma. Nasledil ga je Peter Matjašič, danes je podpredsednica Tina Hočevar. V tej organizaciji so Slovenci torej zelo aktivni.

“Vizija YFJ

Biti glas mladih v Evropi, kjer so mladi obravnavani kot enakovredni državljani ter imajo vzpodbudo in podporo, da popolnoma uresničijo svoje potenciale kot državljani Sveta.

Poslanstvo YFJ

Evropski mladinski forum predstavlja in zagovarja potrebe in interese vseh mladih v Evropi skozi njihovo pozitivno in aktivno participacijo.” (Mladinski svet Slovenije, 2022)

Evropski mladinski forum sestavljajo generalna skupščina, svet članic, biro, generalni sekretar, komisija za finančni nadzor in posvetovalno telo za vloge za članstvo.

(Mladinski svet Slovenije, 2022)

Svetovna skavtska organizacija

Največje svetovno izobraževalno mladinsko gibanje. Del nje je od leta 1994 tudi naša mladina, ki je vključena v organizacijo Zveza tabornikov Slovenije. Svetovna skavtska organizacija je konfederacija 162 nacionalnih skavtskih organizacij, ki imajo vse skupaj več kot 40 milijonov članov. Koncept, ki si ga je ta organizacija zastavila je: mladi za mlade. Na tri leta se odvija svetovna skavtska konferenca, kjer organizacije članice odločajo o najpomembnejših stvareh. Naša organizacija skupaj s Svetovno skavtsko konferenco izvaja Svetovni skavtski forum, ki predstavlja srečanje mladih delegatov. Skavtskim organizacijam, ki spadajo pod Svetovno skavtsko organizacijo, je, kljub razlik med regijo in religijo, vsem skupno življenje v skladu s temeljnimi načeli in vizijo z geslom "Taborniki ustvarjamo boljši svet!". (Zveza tabornikov Slovenije, 2022)

Evropska solidarnostna mreža

Del nje so registrirani člani evropske solidarnostne enote. Evropska solidarnostna mreža je skupnost mladih, ki je bila ustanovljena leta 2019. Njen temelj je skupen interes in vizija o izboljšanju izkušenj mladih udeležencev evote. Njeni pripadniki so tako imenovani Evrovrstniki oziroma EuroPeers, ki so pridobili evropske izkušnje pod okriljem mladinskih programov v Evropski uniji in te izkušnje želijo deliti s svojimi vrstniki. Lahko so tudi ambasadorji programa ERASMUS+, ki z evropskimi solidarnostnimi enotami in drugimi nacionalnimi programi pomaga mladim pri študiju in iskanju zaposlitve znotraj Evropske unije. Člani Evropske solidarnostne mreže so prostovoljci. (Evropski mladinski portal 2020)

Petki za prihodnost

Iniciativa oziroma svetovno gibanje evropske šolske mladine, ki ga je pred štirimi leti začela Greta Thunberg (Fridays for Future).

Greta je leta 2019 od Amnesty International, ki je ena najbolj uspešnih organizacij, ki se bori za človekove pravice in aktivizem, prejela naziv Ambasador vesti. Greta je uspela nagovoriti množice mladih v aktivizem ali vsaj zanimanje za temo podnebnih sprememb. Izjava generalnega sekretarja Amnesty International ob podelitvi naziva Ambasador vesti takrat 16-letni Greti Thunberg:

“Za mlade ljudi pogosto rečemo, da so voditelji prihodnosti. Zelo sem vesel, da so Greta Thunberg in drugi iz gibanja Petki za prihodnost ignorirali to sporočilo. Če bi čakali na svojo prihodnost, prihodnosti za nikogar od nas ne bo. Dokazali so nam, da so že vodje, zdaj pa je čas, da zgledu sledijo tudi odrasli.” (Amnesty International Slovenija, 2019)

Globalna podnebna stavka

Posledica aktivnosti Grete Thunberg. Ves svet je stavkal proti podnebnim spremembam z namenom, da državljani opozorijo svoje politike na resnost okoljske katastrofe, ki je trenutno ne obravnavajo prioritarno - to mora nujno postati upočasnjevanje globalnega segrevanja, kar je treba nasloviti boljše in aktivneje. 27. septembra 2019 se je zgodil največji podnebni protest na svetu - sodelovali so ljudje ne glede na njihovo starost. Podnebni štrajk so po vsem svetu organizirale skupine mladih, ki se borijo proti posledicam podnebne krize. V sloveniji so to naredili Mladi za podnebno pravičnost. Od oblasti so s svojimi akcijami in stavkanjem zathevali odločnejše ukrepanje za zaščito okolja in ublažitev podnebnih sprememb. (Menerga, 2019)

AKTIVNO DRŽAVLJANSTVO NA RAVNI NAŠE ŠOLE

Evrošola

Na naši šoli, II. gimnaziji Maribor se odvija dejavnost, imenovana Evrošola. V sklopu te dejavnosti se mladi, moji vrstniki, izražajo o pomenu in vlogi Evropske unije, ki se lahko spreminja, so kritični do raznih odločitev oziroma kršitev vrednot, ki so (teoretično) v Evropski uniji "svete". Obiščejo tudi Evropski parlament in imajo priložnost govoriti z Evropskimi poslanci. 26. januarja je na šoli potekala razprava, na kateri je šola gostila predsednika slovenskega državnega zbora Igorja Zorčiča, evropsko poslanko Tanjo Fajon, župana mestne občine Maribor Sašo Arsenoviča, župana mestne občine Nova Gorica Klemna Miklaviča in Marka Lovca, profesorja na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani in tudi nekdanjega dijaka II. gimnazije Maribor. Dijaki naše gimnazije in Gimnazije Nova Gorica so organizirali pogovor in sestavili vprašanja, ki so jih zastavljali vsem prej naštetim gostom. Pripravljena okrogla miza je nosila naslov: Aktivno državljanstvo na lokalni, državni in evropski ravni.

Nekatera vprašanja so zadevala tudi področje mladih in njihove aktivnosti - te sem si zapisala, kot tudi odgovore nanje (vsako vprašanje je odgovarjal le eden izbran gost). Predstavila bom dve takšni vprašanji in odgovora nanja. V odgovorih bom povzela, kar je odgovarjal izbrani kandidat.

Vprašanje na temo politične participacije mladih oziroma ovir le-te ter vzroki za nizko participacijo (odgovarja gospod Marko Lovec)

Odgovor: Participacija je nasploh problem, ne samo participacija mladih. Vse demokracije se od sedemdesetih let naprej soočajo s padanjem udeležbe na volitvah. Raziskovalci na tem področju se sprašujejo zakaj in kaj to pomeni za demokracijo. Taka splošna razlaga tega pojava je, da se je medtem zgodila globalizacija. To pomeni, da za del volilnega telesa volitve sploh niso več pomembne oziroma niso potrebne. Zato ker mednarodni režimi - finančni, trgovinski, mobilnost - zagotavljajo vse tiste splošne stvari, ki jih želijo in potrebujejo, da lahko opravljajo finančne transakcije, potujejo, premikajo kapital. Se pravi: za njih so volitve v njihovih državah skoraj nepotrebne, ker jim mednarodni sistem zagotavlja vse to, kar potrebujejo. Na drugi strani imamo drug del populacije, to so recimo "poraženci

globalizacije,” ki so izgubili službe, ki nimajo ustreznih kompetenc, izobrazbe - njim volitve ravno tako nič ne pomagajo, zato ker ne morejo v tem mednarodnem sistemu doseči ustreznega prerazporejanja kapitala, zato da bi sami bili najboljši. To pojasnjuje, zakaj se srečujemo z dolgoročnim upadanjem participacije globalizem je najprej dvignil participacijo zaradi obljube da je mogoče druga - “spet bomo pomembni, spet bomo veliki“ - in potem se je zgodila reakcija na to. Ljudje so želeli nazaj neke temeljne vrednote ki predstavljajo državno demokracijo.

Participacija mladih je tradicionalno nižja od participacije splošne populacije iz različnih razlogov. V Sloveniji smo pri obeh udeležbah podpovprečni glede na ostale razvite države. Podpovprečni smo predvsem pri tradicionalnih oblikah participacije - obisk volitev, vključevanje v strankarsko življenje; nadpovprečne vrednosti pa imamo za alternativne oblike participacije - delovanje v okviru civilne družbe, humanitarnih organizacij, udeležba na protestih in tako naprej. Se pravi - slovenska mladina je politično angažirana, izobražena in aktivna, samo ne v okviru formalnih oblik participacije. To je del širšega problema v Sloveniji. Politično dogajanje med in v strankah pa zagotovo vpliva na to, kako se mladi vključujejo v politično življenje. Velik je problem nezaupanja. Alternativne oblike so pomembne, a ne morejo nadomestiti strankarske demokracije - zaenkrat ne poznamo boljšega sistema. Zakaj se udeležba mladih v večji meri ne uresniči? Lahko pogledamo z dijaške perspektive - kaj je narobe s slovenskim strankarskim sistemom? Problema sta negotovost in fermentirana struktura - vprašanje kaj se spleča. Spleča se iskati kratkoročen izplen, biti brez dolgoročnih strategij.

Vprašanje na temo vključenosti mladih v politiko, znižanju starostne meje in problemov nizke prisotnosti na volitvah (odgovarja gospa Tanja Fajon)

Odgovor: Sama sem velik podpornica in zagovornica znižanja starostne meje volilne pravice na šestnajst let, za kar si tudi prizadevam. Mladi so rekli, da si s šestnajstimi leti ne upajo voliti, češ da imajo premalo informacij. Ampak volilna pravica je odgovornost vsakega državljanca, s katero odloča o prihodnosti. Proti znižanju meje govori argument, da bi na tako mlade ljudi zagotovo nekdo vplival, a v drugih državah, ki so to že uvedle, se udeležba na volitvah sploh ni bistveno povečala. Primer referendumov za pitno vodo nas lahko prepriča, da so mladi dovolj odgovorni. Ne verjamem, da se enaka udeležba lahko preslika na volitve, ampak je upanje, da bo udeležba večja. Zdi se mi, da je ta mlada generacija zelo aktivna zaradi različnih stvari - dolgo zaprti zaradi epidemije, socialna omrežja. Videli smo že, kakšno moč imajo mladi - skozi proteste za zaščito okolja so prebudili svetovno politiko, da

je to potrebno postaviti visoko na agendo. Naslavljati moramo teme, ki so pomembne za mlade; narediti velik miselni preskok in mlade vključevati v odločevalne procese. Imamo pa še en večji problem - pri nas je politika izgubila verodostojnost, je zelo diskreditirana. Ljudje so, sploh po epidemiji, prestrašeni, jezni, naveličani ... Posledica tudi socialnih omrežij, na katerih se odvija tako nizka retorika, toliko je laži, dezinformacij, obkladanj, diskreditacij, ki prihajajo s strani "mainstream" politikov in "mainstream" medijev. Največji izziv bo pridobiti ponovno zaupanje v politiko. Verjamem, da imamo vsi delček odgovornosti, da dajemo čim boljši zgled.

Intervju s člani Evrošole

Tudi nekaj mojih sošolcev je del šolske skupine aktivno državljanstvo ali Evrošole. Glede na to, da ravno takšne stvari odražajo aktivnost evropske mladine, sem se odločila, da jim zastavim nekaj vprašanj na to temo. Dva sta bila dovolj prijazna, da sta mi s skupnimi močmi odgovorila na vprašanja. Tukaj so vprašanja in njuni odgovori.

Odgovarjata: Marko Kolarič in Aleksander Tabaković.

...

Vprašanje: **Kakšna dejavnost je Evrošola in zakaj se tako imenuje?**

Odgovor: "To je šola ambasadorka Evropskega parlamenta, ki se ukvarja s poučevanjem in približevanjem mladih k poznavanju EU."

Vprašanje: **Zakaj sta se odločila, da bosta del Evrošole?**

Odgovor: "Zanima naju Evropska unija in vsi njeni sedeži, saj sva kot naslednja generacija zelo zainteresirana, da bo Evropska unija v bodoče dobro ali še bolje funkcionirala."

Vprašanje: **S čim se ukvarjate in na kateri ravni - šolski/občinski/državni/evropski?**

Odgovor: "Na šolski ravni obravnavamo delovanje Evropske unije, na državni ravni organiziramo okrogle mize, kjer se pogovarjamo o problemih znotraj Evropske unije. Smo del podajanja predlogov v sklopu: Če bi odločal jaz ..."

Vprašanje: **Se vama zdi Evropska unija dobra ideja? Lahko obrazložita?**

Odgovor: “Da, njena glavna prednost je mir, ki traja že 60 let - od ustanovitve. Omogoča nam spoznavanje in raziskovanje novih kultur, povezuje narode, odpira obzorja znanja.”

Vprašanje: **Kako naj mladi pridobivajo informacije o Evropski uniji?**

Odgovor: “Aktualne informacije se najdejo na njihovih dobro strukturiranih in tudi v slovenščino prevedenih spletnih straneh, imajo tudi zelo aktivna spletna omrežja.”

Vprašanje: **Ali lahko evropski mladini očitamo državljansko neaktivnost?**

Odgovor: “Do neke mere da, lahko, ker se Evropska unija oziroma ljudje, ki so v njenem vrhu, zelo trudi, da se mlade vključuje v sodelovanja v politiki, vendar niso vsi zainteresirani za to.”

MOJE MNENJE

Z ozirom na vse možnosti, ki jih Evropska unija ponuja mladim, menim, da jih zelo poudarja. Drugo so neizkoriščene možnosti zaradi tega, ker o možnostih nismo obveščeni, se zanj ne zanimamo. Zdi se mi, da se večina mladih najbolj žene za uspehom v šoli in si ne vzame časa za dejavnosti, izmenjave, potovanja - zato mladim lahko očitamo pasivnost, ker je večina takšnih. Vse svetovne organizacije, ki imajo enake vrednote kot recimo Evropska unija, apelirajo na sodelovanje mladih in njihovo splošno razgledanost, poznavanje globalnih problematik in tako dalje.

Ključno vlogo na našo aktivnost je, po mojem mnenju, imela prav Greta Thunberg, ki nas je spodbudila k razmišljanju, da je naša prihodnost pod vprašajem že zaradi zmogljivosti in nezmogljivosti okolja, ekosistemov, ki jih zaradi pohlepa sami uničujemo. Bila je prav to, česar imamo mladi zmeraj manj - pogum. Če nekdo začne, se je lažje priključiti, kot pa sam začeti in se izpostaviti. Cenim, da je lahko naš vzornik nekdo realen, nekdo, ki opozarja. Ne zgolj filmske zvezde in glasbeniki. Nekdo, ki vidi, da se "podiramo" že pri temeljih. Uspela je spodbuditi vse mlade, ki zdaj cel svet soočajo z realnostjo podnebne krize.

Pristop mladostnika je preostalim mladim ljudem veliko bližje kot pristop odraslega, zato se mladi aktivneje odzivamo na predloge, pobude in zahteve vrstnikov. Zato bi morali mladi večkrat pozvati in javno razpravljati o stvareh, za katere se zavzemajo.

Ministrstvo za šolstvo Republike Slovenije je sprejelo pobudo in bo z naslednjim šolskim letom v srednje šole uvedlo nov predmet - aktivno državljanstvo. Menim, da bo predmet aktivno državljanstvo v prihodnjih letih še bolj pripomogel k zanimanju mladih posredno tudi o Evropski uniji, saj bo predmet na njihovih urnikih in bodo primorani poslušati.

ZAKLJUČEK

Evropska unija daje mladim velik pomen, a včasih jih državne politike odvrčajo od participiranja v razpravah, akcijah ...

Po vseh dejavnostih, ki so v mladinskih rokah, lahko rečemo, da so mlajše generacije bolj aktivne, kot so bile pred nekaj leti. Razlogi za to so lahko v času epidemije, jezi zaradi pasivnosti ali deskreditacij politikov, kršenja vladavine prava (skruniti demokracijo in liberalizem, katerima je privrženo največ mladih - pri kršenju vladavine prava na primer področje splava, migracij, spolne usmerjenosti in identitete ...)

Po napovedih lahko pričakujemo večjo udeležbo kot na zadnjih volitvah.

VIRI

EUR-Lex: SUBSIDIARNOST, 22. 1. 2022, <https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary/subsidiarity.html?locale=sl> (dostop: 23. 1. 2022).

Movit: Mladinska politika EU, 31. 12. 2015, <http://www.movit.si/info-servis-eurodesk/mladinska-politika-eu/> (dostop: 23. 1. 2022).

Evropski mladinski portal: Sodelovanje v mladinskih gibanjih, 21. 10. 2020, https://europa.eu/youth/get-involved/civic-engagement/participating-youth-movements_sl (dostop: 23. 1. 2022).

Primorski dnevnik: Leto 2022 bo Evropa posvetila mladim, 7. 12. 2021, <https://www.primorski.eu/se/leto-2022-bo-evropa-posvetila-mladim-FA992241> (dostop: 24. 1. 2022).

Mladinski svet Slovenije: Evropski mladinski forum, 1. 1. 2022, <https://mss.si/sodelujemo/evropski-mladinski-forum/> (dostop: 24. 1. 2022).

Zveza tabornikov slovenije: Taborniki, 1. 1. 2022, <https://www.taborniki.si/svetovna-zveza/> (dostop: 24. 1. 2022).

Evropski mladinski portal: Evropska solidarnostna enota, 21. 10. 2020, https://europa.eu/youth/solidarity/young-people/community/networks_sl (dostop: 24. 1. 2022).

Amnesty International Slovenija: Podnebna aktivistka Greta Thunberg in gibanje Petki za prihodnost letošnji "ambasadorji vesti", 7. 6. 2019, <https://www.amnesty.si/ambasador-vesti-2019> (dostop: 24. 1. 2022)

Menerga: Podnebni štrajk, 24. 9. 2019, <https://www.menerga.si/blog/2019/09/24/podnebni-strajk/> (dostop: 24. 1. 2022)

Evropski parlament: Leto 2022 bo evropsko leto mladih, 14. 12. 2021,
<https://www.europarl.europa.eu/news/sl/press-room/20211210IPR19216/let-2022-bo-evropsko-leto-mladih>, (dostop: 24. 1. 2022)

Evropski mladinski parlament Slovenija, 2020, <https://eypslovenia.org/sl/main/about-eyp/eyp-slovenia-si/>, (dostop: 24. 1. 2022)

Zavod Republike Slovenije za šolstvo,
https://www.zrss.si/projektiess/skladisce/outj2/03_KON%C4%8CNI%20DOKUMENTI%20PROJEKTA/RN_KON%C4%8CNA%20ZBIRKA/RN%202/%C5%A0tendler%20Alja_O%C5%A0%20Radovljica/usp-pri%C5%A1_rn-2_alja%20%C5%A1tendler_priloga%201.pdf, (dostop: 24. 1. 2022)

Evropska unija: Predsedniki, januar 2022, https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/leadership/presidents_sl, (dostop: 25. 1. 2022)